

N

Naked stratification: ការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មគ្រាប់ក្នុងទីត្រជាក់

ការធ្វើប្រព្រឹត្តកម្មគ្រាប់ក្នុងទីត្រជាក់ដោយមិនប្រើសារធាតុចិញ្ចឹមផ្ទុកសំណើម ។

មើល Dormancy, embryo -, Dormancy, secondary -, Pre-treatment, Stratification.

Native: នៃស្រុកកំណើត, ពិកំណើត

មើល Indigenous.

Naturalization: ធម្មជាតិស្វយ័ត, ការផ្សំទៅជាពូជព្រៃធម្មជាតិ

រុក្ខជាតិដែលបាននាំចូល និងដាំ បានរីករាលដាលពីតំបន់ដែលគេដាំចូលទៅទីព្រៃ ពួកវារាលដាល និងបង្កើត កូនចៅដោយបន្តពូជតាមធម្មជាតិ ។ ពាក្យន័យផ្ទុយ Domestication (ការនាំមកដាំផ្សំក្នុងស្រុក) ។

មើល Exotic, Indigenous, Land race, Provenance.

Natural selection: ជម្រើសដោយធម្មជាតិ

កំលាំងដែលធ្វើឱ្យឯកត្តៈមួយចំនួននៅក្នុងក្រុមពូជមួយផ្តល់កូនចៅ (និងជីន) ច្រើនជាងអ្នកផ្សេងក្នុងជំនាន់ បន្តបន្ទាប់ ហើយនាំទៅរកការប្រែប្រួលសមាសភាពជីននៃទិករបស់ក្រុមពូជនៅគ្រានោះ ។

មើល Evolution, Fitness, Genetic drift.

Necrosis: ដំបៅរលួយនៃជាលិកា ដំបៅ

ការស្លាប់នៃផ្នែកមួយរបស់រុក្ខជាតិ ។

មើល Abnormal seedling.

Negative correlation: ការជាប់ទាក់ទងគ្នាជាអវិជ្ជមាន, ទំនាក់ទំនងអវិជ្ជមាន

មើល Correlation.

Neighbourhood: ភាពជាអ្នកជិតខាង, ញាតិជិតខាង

អនុតំបន់មួយនៃក្រុមពូជក្នុងភូមិសាស្ត្រមួយដែលមានឯកត្តៈដែល:

- ១. អាចបង្កាត់គ្នាបានតាមធម្មជាតិ ឬ
- ២. ប្រហែលជាប់ទាក់ទងគ្នាទៅវិញទៅមក (ជាសាច់ញាតិ)

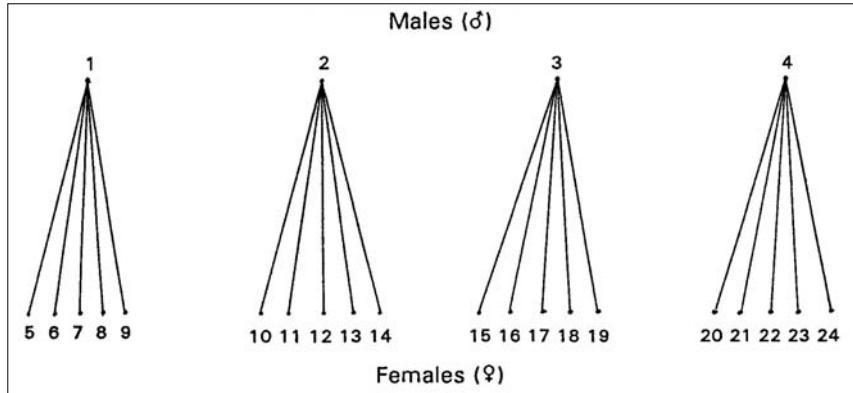
មើល Inbreeding, Sub-population.

Nested design (hierarchical mating design): ការរៀបប្តឹងបង្កាត់ពូជតាមវិធីសំបុក

ការរៀបចំគ្រោងការណ៍បង្កាត់ពូជវង្សត្រកូលពេញលេញដែលក្នុងនោះ បណ្តាក្រុមនៃមេបារបស់ភេទម្ខាង

(ក្នុងករណីរុក្ខជាតិឧភតោ-ខ្ទើយភេទត្រូវជ្រើសរើសទុកជាមុន) ត្រូវបានបង្កាត់ជាមួយសមាជិករបស់ភេទផ្សេងៗ ដូច្នោះ កូននេះត្រូវបានផ្សំឡើងពីគ្រួសារព្យាតិសុទ្ធដែលមានមេបាទាំងសងខាងរួមគ្នា ហើយគ្រួសារព្យាតិម្ខាងដែលមានមេបុប្ផាមួយរួមគ្នា ។

មើល Complete pedigree design, Controlled pollination, Diallel cross, Factorial design, Incomplete pedigree design, Mating design, Single-pair mating.

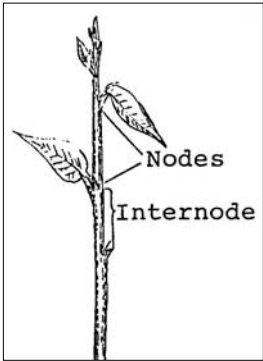
Nodal cutting: ការកាត់ពក ថ្នាំង ភ្នែក

ការកាត់ផ្នែកតូចមួយរបស់ដើមដែលមានស្លឹក១ និងចំពាមពន្លកត្រួយមួយ ពេលគឺ១ថ្នាំង ។

មើល Cutting, Node, Internode

Node: ថ្នាំង ភ្នែក

ចំណុចមួយរបស់ដើមដែលមានស្លឹកមួយឬច្រើនដុះចេញពីចំណុចនេះ ។ ចំពោះដើមចាស់ ជាធម្មតាថ្នាំងបែងចែកឃើញច្បាស់ដោយមានសាច់ថ្នាំងលូតវែងនៅពេលលូតលាស់ ។ ចំពោះរុក្ខជាតិស្លឹកម្តុល ថ្នាំងសំដៅទៅលើមែកថ្នាំងៗដែលមានស្លឹកដុះចេញមក ។ មើល Cutting, Fox-tail, Internode, Nodal cutting.

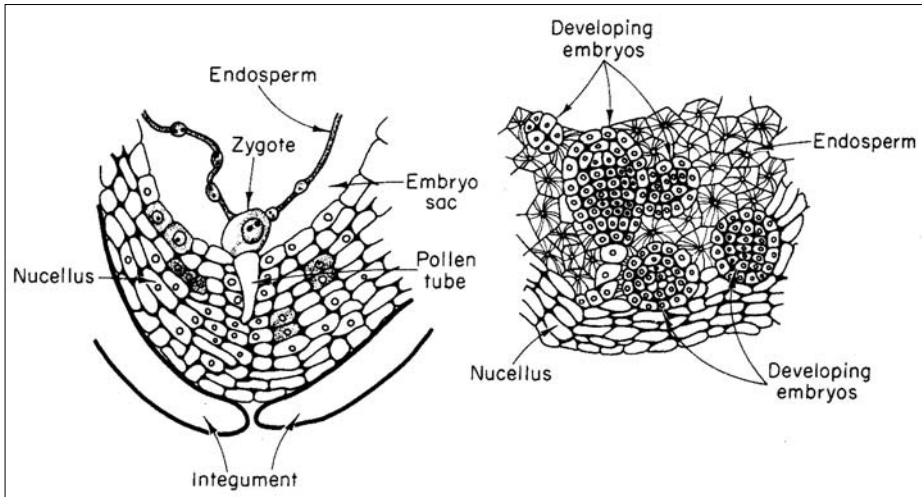

Non-native: មិនមែនជាដើមកំណើត, មិនមែនក្នុងស្រុក

មើល Exotic.

Nucellus: ញូសែលឡីស ប្រទេកា

នៅក្នុងអូវូលនៃពួករុក្ខជាតិគ្រាប់ជិត ជាលិកានៅក្នុងផ្នែកកណ្តាលរបស់អូវូលខាងក្នុងអ៊ិនតេហ្សូមីន ដែលមានចងអែមប្រីយ៉ូបង្កប់នៅក្នុងនោះ ។ នៅពេលកំពុងឡើងចាស់ ជាធម្មតា ប្រទេកាត្រូវបានស្រូបអស់ ប៉ុន្តែមានប្រភេទពូជខ្លះវិវត្តន៍ទៅជាជាលិកាបំរុងមួយ រុំព័ទ្ធដោយអែនដូស្ទីម ។ ប្រទេកាមានកំណើតពីកោសិកាមេទាំងស្រុង ដូច្នេះវាជាឌីផ្លូអ៊ីត ។ មើល Albumen, Embryo sac, Endosperm, Female gametophyte, Gametophyte.

Nucleic acid: ព្យូខ្លៀកអាស៊ីដ (អាស៊ីតនុយក្លេអ៊ីត)

មានអាស៊ីដ២ប្រភេទ ដូចជា DNA និង RNA ។ ពួកវាបង្កើតឡើងពីគ្រូរ៉ាក់វែងនៃម៉ូលីខ្យលដែលគេហៅថា ព្យូខ្លៀកថែដ ។ មើល DNA, Protein synthesis.

Nucleotide: ព្យូក្លេអូតីដ (នុយក្លេអូទីត)

ការបង្កើតឡើងនូវប្លុក DNA និង RNA ។ ព្យូខ្លៀកថែដនីមួយៗផ្សំឡើងពីហ្វូសហ្វេត(ហ្វូស្វាត) ស្ករ និងបេស(បាស-base) មួយ ក្នុងចំណោមបេស៤៖ អាដេណែន(adenine), សាយតូស៊ីន(cytosine), ហ្គីនីន(guanine) និងសាយមីន(thymine) (យូរ៉ាស៊ីល(អ៊ុយរ៉ាស៊ីល-uracil) នៅក្នុង RNA) ។ លំដាប់តំរៀបរបស់បេស គឺជាមូលដ្ឋានរបស់យូដជីននេទិក ពោលគឺការបង្កើតប្រូទីន ។

មើល Cell, DNA, Genetic code, Nucleic acid, Protein synthesis, RNA.

Nucleus, pl. nuclei: ព្យូខ្លៀស(ណ្វៃយ៉ូ នយស្ត្រី, គ្រាប់, ស្នូល),ពហុវិធាន: ព្យូខ្លៀស

ជាផ្នែកមួយរបស់កោសិកាដែលមានសារធាតុជីននេទិក ។ ព្យូខ្លៀសមានក្រូម៉ូសូម ព្យូខ្លៀសឡីស (nucleolus) និងព្យូខ្លៀសផ្លាស្មា(nucleoplasm) ។ វាចែកដាច់គ្នាពី ស៊ែតូផ្លាស្មា ដោយភ្នាសព្យូខ្លៀស(ព្យូខ្លៀស) ។

មើល Cell, Chromosome, Cytoplasm, Double fertilization, Mitosis.

Nut: ប្រភេទផ្លែណាត់, គ្រាប់

ផ្លែដែលកើតចេញខាងលំ (កេសរញី) លើសពី១ តែក្នុងនោះមានអូរ្យូល១ឬពីរឬត្រូវខូច (រលូត) បន្ទាល់ឱ្យផ្លែមានតែគ្រាប់ពីរឬបីប៉ុណ្ណោះ ។ ផ្លែណាត់មានភេរិខាបរិវង និងគ្រាប់មានសំបកស្តើងណាស់ ។ ឧ: ប្រភេទ Quercus និង dipterocarps ។
មើល Abortion, Dry fruits.

